

Posavske povesti.

IV. Nova obleka.

Gospod župnik Klemen so na Belo nedeljo oznanili v cerkvi:

»Devetnajstega majnika bo pri nas sv. birma. Kateri otroci pojdejo k sv. birmi, povem v torek v šoli. Pripravljam jih sicer več, a izbrati ne bom mogel vseh.«

To so malčki sedeč na stopnjicah obhajilne mize poslušali s strmenjem in zanimanjem. Od vse pridige jim ni šla nobena beseda tako k srcu kakor resna napoved:

»...izbrati ne bom mogel vseh...«

Stoparjev Janko se je pri teh besedah vzravnal pokoncu in ponosno pogledal po tovariših, češ: »Jaz že pojdem.«

Krivčev Tinko je pa kar naravnost zašepetal med otroško gručo: »Jaz bom tudi izbran.«

Tako jih je še veliko mislilo, a so molčali in se lepo vedli, zakaj sicer bi zanje sv. birma odšla za nekaj let. Gospod župnik niso imeli navade, da bi v cerkvi razposajenim otrokom napravljali še kakšno posebno veselje, n. pr.: »Ti boš pa šel letos k sv. birmi.«

Tudi Tratnikova Zalka je poslušala oznanilo o sv. birmi.

Ni bila še pri sv. birmi in tesno ji je postalo pri srcu, ko je slišala:

»...kateri otroci pojdejo k sv. birmi, povem v torek v šoli...«

»V torek že!« je v mislih zdihnila Zalka.

Komaj je čakala torka.

Pa zemlja se naglo suče in torek je bil naenkrat na vrhu. — — —

»Tonca je šla v Ljubljano,« so tisti torek dopoldne rekli Tratnikova mati Zalki, »do dvanaistih je ne bo nazaj. Zalka, ti boš morala nesti očetu kosilo.«

Tratnik je bil namreč delavec na železnici. Vsak opoldan so mu otroci nosili kosilo k železnični čuvajnici. Danes je prišla vrsta na Zalko.

»Potem pa v šolo ne morem,« se je opravičevala Zalka. »Naj nese Andrej.«

»Andrej ne utegne. Posipava krompir.«

»Ne, mama, danes ne smem izostati,« je prosila Zalka.

»Ravno danes ne, zakaj?«

»Ali ne veste? Za sv. birmo bodo klicali.«

»Že res!« je pomislila Tratnica. »Ti tudi ne moreš. Torej nesem sama.«

Nesla je kosilo sama. Potoma pa je premišljevala:

»Nazaj grede se oglasim pri štefanki. Zalki bo pomerila obleko. A prej je treba naročiti blago. Kar sama naj izbere. Gradnikova botrica so rekli: 'Lepo mora biti. Zalka zasluži!' I, no res, otrok je še dober, in malo veselja mu moramo narediti. In taka botrica? Gradnikova gospa! Naj da, saj ima.«

Zalka se je Gradnikovi gospe prikupila tisti-krat, ko ji je prineslo dekletce v vilo prvih pomladanskih vijolic.

»Gospa, za vašo Slavko sem jih prinesla. Zadnjič me je sama na potu ustavila zanje.«

Gradnikova gospa je z veseljem sprejela pomladni dar in prašala deklico:

»Čigava si?«

»Tratnikova.«

»Koliko si stara?«

»Deset let.«

»Si bila že pri sv. obhajilu?«

»Že.«

»Pri sv. birmi tudi?«

»Ne še!«

»Ne še?«

»Pred štirimi leti sem bila še premajhna, so rekli mama.«

»Pa pojdeš letos?«

»Nemara.« — —

Danes pa je šla Zalka v šolo, da morda izve: »Letos pojdeš k sv. birmi.«

Gospod župnik so pričeli čitati imena.

Otroci so postali zelo pozorni.

Veliko imen je bilo prebranih in veliko otrok je bilo izbranih za sv. birmo.

Tudi Krivčev Tinko in Stoparjev Janko sta bila med njimi.

In Tratnikova Zalka?

Seveda, tudi. Njo so gospod župnik še posebno pohvalili. Ko so imenovali njeno ime, so pristavili: »nov zakrament boš prejela. To bo nekaj zate. To bo lep dan.«

Zalka pa se te sicer vesele napovedi ni razveselila; nasprotno, postala je žalostna.

Čez nekaj trenutkov so druge deklice opozorile gospoda župnika:

»Tratnikova Zalka pa joka.«

»Zakaj pa jokaš?« Gospod župnik so pristopili k njej.

Zalka je dvignila glavo in si otrla solze z oči.

»Zakaj pa jokaš?«

»Ker ste poklicali tudi moje ime.«

»To je moralo tako biti.«

»Če bi še za eno leto počakali.«

»Počakali? Kako?! Drugo leto pri nas ne bo sv. birmе. Čez štiri leta spet.«

»Pa bi šla v Ljubljano.«

»V Ljubljano? Zakaj pa ne doma? Zakaj pa ne letos?«

»Prosim, če ne bi šla še letos.«

»Pojdeš, pojdeš. Pa še tako botrico si dobila. Gradnikovo gospo. Letos so pri nas na oddihu. Drugo leto jih ne bo več. Vilo so že prodali. Letos pa ti bodo botrica. Hvali Boga, da je vse tako prišlo. Kakor nalašč zate, ki si bolj...«

Zadnje besede »ubožnih staršev« gospod župnik zavoljo drugih otrok niso izgovorili, pa so si mislili: »Čemu, dekletce je bistre glave, bo že vedelo, kaj ravno mislim.«

Zalka je dobro vedela, da je otrok ubožnih staršev; pa to je ni bolelo. Zato še ni nikoli jokala in tudi danes ne joka zavoljo tega.

»Pa zakaj jokaš?«

Zalka ni bila svojeglava. Vendar so jo morali gospod župnik vprašati že v tretjič.

Oh, odgovor je bil tako težak. Kako naj ga Zalka pove? In če ga pove, ali ga bodo gospod župnik razumeli? Otroci, tako je sodila Zalka, njenega odgovora gotovo ne bodo razumeli. Smejali se bodo. Pravzaprav tega, kar misli odgovoriti, sama dobro ne razume. Le toliko ve, da je v srcu taka misel. Od kod je prišla, kdaj je prišla in zakaj je prišla ravno taka misel, tega Zalka ne bi mogla povedati.

Ali gospodu župniku ni smela več ostati dolžna odgovora. Povedala je:

»K sv. birmi ne grem rada... samo zato ne grem rada, ker bom morala imeti novo obleko... pa še tako gosposko... pa jaz tega ne maram... jaz imam rajši...«

Zalka tudi ni mogla končati besede.

Prepuстила je gospodu župniku, naj presodijo sami, kako je s tem odgovorom.

Gospod župnik so ostrmeli. Takega otroka še niso nikdar pripravljali za sv. birmo.

»Pa vendar!« so se obrnili k Zalki, »ti pojdeš.«

»Jaz ne maram nove obleke,« je zagotavljalo dekletce in prosilo gospoda župnika: »Naj grem k sv. birmi šele drugo leto.«

»Obleka, Zalka, naj te nič ne moti. Če bo bela, naj ti pomeni, kako lepa mora biti duša, ki prejme zakrament sv. birmе. Če bo obleka dragocena, naj ti pomeni, kako dragoceni so šele darovi Sv. Duha.«

Ta razlaga je razvnela Zalki srce.

Pogledala je gospoda župnika in vdan nasmehljalj se je zasvetil na njenem obrazu.

Utihnila je njena žalost, pa tudi njena prošnja, da naj bi šla k sv. birmi šele drugo leto. Saj so darovi Sv. Duha tako dragoceni.

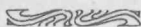
Šla je k sv. birmi, še tisto leto, devetnajstega majnika. Bila je — soditi po starših — najubožnejša birmanka; ali soditi po botrici in obleki — najbožatejša in najimenitnejša v vsej župniji.

Vsi so gledali Zalkino prekrasno birmansko oblačilo, le Zalka ga ni videla, ker ga ni marala videti.

»Redek otrok!« je mislila o njej botrica, Gradnikova gospa. Poleg drugih daril je dobila Zalka za birmanski spomin lepo mašno knjižico, kamor je botrica zapisala dve besedi:

»Ostani angel!«

Kancijan.

Ko so odhajali očetje . . .

Okler bom živ, ne bom pozabil tistega dne.

Odhajali so očetje na poziv presvetlega cesarja v vojno službo; jaz pa sem šel po opravkih v Ljubljano. Vozili smo se skupaj. In kaj menite, kaj smo se pogovarjali? Kako pojdejo nad izdajalskega Laha? O, nikakor. Vlak je hitel proti Ljubljani, njih misli in naši pogovori pa so hiteli nazaj na dom, nazaj do ljubljenih otročičev . . . Odhajali so namreč očetje.

»Kaj pač počne moj Francelj doma? Sam, brez mene. Vedno je bil pri meni, sedaj pa . . .«

Solze polijejo priletnega moža, in ni ga bilo sram; bile so solze očetovske ljubezni.

»Pa naša Rezika. Prav nič še ne ve, kaj je voj-ska. Ali danes je hotela biti ves čas pri meni. Komaj so jo iztrgali iz mojega naročja. Kakor bi vedela, da odhajam, pa je še otrok!«

»Gospod, eno prošnjo!«

»Prosim, kar povejte jo.«

»Ali pojde naša Milka letos k prvemu svetemu obhajilu? Ali veste, kaj mi je danes rekla? Vsi smo jokali — kaj bi tajil — pa mi reče Milka: 'Ata, jaz pojdem kmalu k prvemu svetemu obhajilu, pa bom povedala Jezusčku, kako vas imam rada, pa da bode-te prišli nazaj. Jezusček vas bo dal.' Gospod, pro-sim vas, naj no gre moj otrok k svetemu obhajilu.«

»Vse se bo zgodilo, nič se ne bojte.«

»Gospod, kako sem vam hvaležen!«